

ผลของวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามที่มีต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์
และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาประวัติศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

The Effect of Historical Method and Questioning Technique on Analytical Thinking Ability and
Achievement in Historical Subject of Mathayomsuksa 2 Students

มนรัตน์ สมสุข (Monrat Somsuk)* ดร.ชาตชัย ม่วงปทุม (Dr.Chatchai Muangpatom) **

ดร.จุฬามาศ จันทรศรีสุกต (Dr.Julamas Jansrisukot)***

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม ก่อนและหลังเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม จังหวัดอุดรธานี จำนวน 32 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม ผลการวิจัย พบว่า 1. นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 2. นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาประวัติศาสตร์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ABSTRACT

The purposes of this research were to study and compare the analytical thinking ability and learning achievement on history subject of Mathayomsuksa 2 students before and after learning through the History Method and Questioning Techniques. The sample of this study obtained by cluster random sampling of 32 Mathayomsuksa 2 students of Nongyangchumpittayakom School, Udon Thani Province of the 2012 academic year. The research findings were as follows :

1. The Mathayomsuksa 2 students learning through Historical Method and Questioning Techniques displayed their posttest mean score of analytical thinking ability higher than the pretest one.
2. The Mathayomsuksa 2 students learning through Historical Method and Questioning Technique had their History subject learning achievement posttest mean score higher than the pretest one.

คำสำคัญ: วิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม ความสามารถในการคิดวิเคราะห์
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาประวัติศาสตร์

Key Words: Historical method and questioning techniques, Analytical thinking ability, achievement in history subject

*นักศึกษาลัทธิศรัทธาธรรมบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

**อาจารย์ สาขาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

***ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

บทนำ

ประวัติศาสตร์เป็นวิชาที่ศึกษาถึงเรื่องราวสำคัญของสังคมมนุษย์ที่เกิดขึ้นจริงในอดีต เพื่อให้ประชาชนคนในชาติ ได้รู้จักความเป็นมาของชาติตน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2543) ในโลกปัจจุบันนักเรียนทุกคนต้องเรียนประวัติศาสตร์เพื่อรู้เขา รู้เรา เพื่อเข้าใจตัวเอง เข้าใจสังคม เข้าใจโลก และที่สำคัญยิ่ง คือ เข้าใจอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาติตน (วินัย, 2543; อ่องจิต, มปป.) ประวัติศาสตร์ไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพียงเพื่อศึกษาถึงแหล่งกำเนิดของสังคมมนุษย์เท่านั้น แต่ประวัติศาสตร์ยังสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิด รู้จักใช้เหตุผล ขอบรับความจริง และยังฝึกฝนให้มีทักษะต่างๆ เช่น การสังเกต การรู้จักพิจารณา และการคิดวิเคราะห์วิจารณ์อย่างเป็นเหตุเป็นผล ฉะนั้น จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนจะต้องปลูกฝังและฝึกให้ผู้เรียนรู้จักใช้พลังความคิดอย่างมีวิจารณญาณสร้างแนวความคิดรวบยอดในทางประวัติศาสตร์ให้เกิดในตัวผู้เรียนให้ได้ (เฉลิม, 2526; สุภาพรณ, 2536; ทูตยากรณ์, 2551)

การคิดและทักษะการคิดมีความสำคัญสำหรับการจัดการศึกษาในปัจจุบัน ดังมี นักการศึกษา กล่าวว่าในยุคศตวรรษที่ 21 ทักษะที่สำคัญที่สุด คือ ทักษะการคิดของบุคคล (วัชร, 2554) ปัจจุบันการจัดกิจกรรมการสอนเพื่อส่งเสริมการคิดให้เกิดในตัวผู้เรียนยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร สอดคล้องกับรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคมที่ได้รับการประเมินคุณภาพการศึกษาจากสมศ. สรุปผลการประเมินคุณภาพด้านผู้เรียนมาตรฐานที่ 4 ระบุว่า ผลการประเมินระดับคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้ และได้แจ้งให้โรงเรียนควรส่งเสริมความสามารถในการคิดระดับสูง และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลของฝ่ายวิชาการ โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคมที่สรุปว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วิชาประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2553 อยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ (โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม, 2551)

การจัดกิจกรรมการสอนวิชาประวัติศาสตร์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดและเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้น ครูผู้สอนควรพิจารณานำเสนอวิธีสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ประกอบกับการนำเทคนิคการสอนใหม่ๆ เข้ามาใช้ ข้อสำคัญ คือ ครูผู้สอนควรต้องปรับเปลี่ยนวิธีสอนและบทบาทของครูจาก“ผู้ถ่ายทอดความรู้”ไปสู่การเป็น“มัคคุเทศก์ทางความรู้”และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนมีโอกาสประกอบกิจกรรมการเรียนและมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ จะช่วยให้ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนมากขึ้น (สดดา, และคณะ, 2553 ; ชัยวัฒน์, 2553) วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นวิธีสอนแม่บทสำหรับการเรียนการสอนประวัติศาสตร์เป็นวิธีแสวงหาข้อเท็จจริงของเรื่องราวในอดีต เกิดจากการวิจัยเอกสาร และหลักฐานประกอบอื่นๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์บนพื้นฐานความเป็นเหตุเป็นผล และการวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ (สมชาย, 2553) มีขั้นตอนการสอนที่สำคัญ 5 ขั้นตอน กำหนดเป้าหมาย ค้นคว้าและรวบรวมหลักฐาน ขั้นวิเคราะห์หลักฐาน ขั้นสรุปข้อเท็จจริง และนำเสนอเรื่องที่ศึกษา (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551) การนำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ในการสอนจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับการฝึกฝนทักษะที่สำคัญ เช่น การสังเกต การวางแผนการทำงาน และการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างมีเหตุผล (สนิท, 2553) ส่งผลให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น (สุตริก, 2548)

การนำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ในการจัดกิจกรรมการสอนให้มีประสิทธิภาพครูผู้สอนควรตั้งประเด็นคำถามให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนความคิด (ชัยวัฒน์,

2553) เพราะคำถามเป็นเทคนิคที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียน เกิดพัฒนาการทางความคิด มีแง่มุมความคิดที่แปลกใหม่ เกิดการอภิปรายอย่างกว้างขวาง นำไปสู่ความเข้าใจ และสรุปแนวคิดตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดให้ ได้ด้วยตนเอง (ภพ, 2542 ; ชัยวัฒน์, 2553)

จากความสำเร็จและสภาพปัญหาที่กล่าวมา ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาว่า การจัดกิจกรรม การสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิค การใช้คำถาม จะทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาประวัติศาสตร์ หลังเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาประวัติศาสตร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน หรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามก่อนเรียนและหลังเรียน

2. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาประวัติศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามก่อนเรียนและหลังเรียน

วิธีการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนหนองขามพิทยาคม จังหวัดอุดรธานี ปีการศึกษา 2555 จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียน 32 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

2. แบบแผนการวิจัย เป็นแบบกลุ่มเดียว

มีการทดสอบก่อนและหลังเรียน (One Group Pretest-Posttest Design)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

3.1 แผนการจัดกิจกรรมการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม จำนวน 8 แผน มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกแผน

3.2 แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ ค่าความยากง่าย (P) ระหว่าง 0.38 - 0.77 ค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.43 - 0.80 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87

3.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป มีค่าความยากง่าย (P) ระหว่าง 0.39- 0.79 มีค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.42-0.72 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.90

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการ ดังนี้

4.1 ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 32 คน ทดสอบก่อนเรียน ด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แบบปรนัย 4 ตัวเลือกจำนวน 30 ข้อ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาประวัติศาสตร์ แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ตรวจและบันทึกคะแนนไว้เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 ดำเนินการสอน ตามขั้นตอนของแผนการจัดกิจกรรมการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 8 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 16 ชั่วโมง

4.3 เมื่อสิ้นสุดการสอน ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นแบบทดสอบฉบับเดิม

ที่ให้ทดสอบก่อนเรียน แต่มีการสลับข้อและสลับคำตอบ
ตรวจและบันทึกคะแนนหลังเรียน นำคะแนนที่ได้
ไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

5. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย
การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
และทดสอบสมมติฐาน โดยการทดสอบที่แบบไม่อิสระ

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความสามารถในการ
คิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับ
การสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิค
การใช้คำถาม พบว่า ก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ
11.97 คิดเป็นร้อยละ 39.90 หลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ย
เท่ากับ 25.19 คิดเป็นร้อยละ 83.96

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถ
ในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับ
เทคนิคการใช้คำถาม พบว่า นักเรียนมีความสามารถ
ในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รายละเอียด
ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถ
ในการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียน

การทดสอบ	N	($\bar{X}$)	S.D.	ร้อยละ	t-test
ก่อนเรียน	32	11.97	1.56	39.90	39.43**
หลังเรียน	32	25.19	1.15	83.96	

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชาประวัติศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับ
เทคนิคการใช้คำถามพบว่า ก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ย
เท่ากับ 13.84 คิดเป็นร้อยละ 34.61 หลังเรียนมีคะแนน

เฉลี่ยเท่ากับ 35.31 คิดเป็นร้อยละ 88.28 เมื่อเปรียบเทียบ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์กับเกณฑ์
ร้อยละ 80 พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน
ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

4. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชาประวัติศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับ
เทคนิคการใช้คำถามพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ เฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่า
ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
รายละเอียด ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชาประวัติศาสตร์ก่อนเรียนและหลังเรียน

การทดสอบ	N	($\bar{X}$)	S.D.	ร้อยละ	t-test
ก่อนเรียน	32	13.84	1.69	34.61	62.80**
หลังเรียน	32	35.31	1.31	88.28	

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายและสรุปผลการวิจัย

1. จากผลที่พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับ
เทคนิคการใช้คำถามมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์
หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน
การวิจัยข้อ 1 ทั้งนี้เนื่องจาก

1.1 การสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์
ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามเป็นรูปแบบการสอน
ที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการคิด
อย่างเป็นลำดับขั้นตอน มี 6 ขั้น ได้แก่ ขั้นที่ 1
กำหนดปัญหา เป็นขั้นที่ส่งเสริมให้นักเรียนกำหนด
หัวข้อศึกษาด้วยการคิดตั้งข้อคำถามที่ต้องการศึกษา
ด้วยตนเองโดยครูใช้สื่อ และใช้คำถามตามระดับ
ของคำถามตามแนวคิดของบลูมเป็นตัวกระตุ้น
ให้นักเรียนสังเกต เกิดคิดสงสัย ส่งผลให้นักเรียน

ได้ใช้ปัญญาด้านการคิด ฟังก์ชันการสังเกต
การแยกแยะข้อมูล การเชื่อมโยงความสัมพันธ์
ของข้อมูลจากการสังเกตกับข้อมูลจากการจำแนก
นำมากำหนดเป็นหัวข้อในการศึกษา ขั้นที่ 2 ค้นคว้า
รวบรวมหลักฐาน เป็นขั้นที่ส่งเสริมให้นักเรียน
รวบรวมข้อมูล โดยครูใช้คำถามให้นักเรียนบอกแหล่ง
ความรู้ที่ใช้สืบค้นข้อมูล นักเรียนศึกษาและสืบค้น
ข้อมูลเพื่อตอบข้อสงสัยจากแหล่งความรู้ที่จัดเตรียมไว้
ส่งผลให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ
แหล่งข้อมูล รู้จักอย่างหลากหลาย และยังได้ฝึกทักษะ
การอ่าน การรวบรวมข้อมูล และสืบค้นหาข้อมูล
ของเรื่องราวที่สนใจศึกษาด้วยตนเอง ขั้นที่ 3
วิเคราะห์หลักฐาน เป็นขั้นที่ส่งเสริมให้นักเรียน
ตรวจสอบแหล่งข้อมูล ประเมินความน่าเชื่อถือ
แหล่งข้อมูลตามองค์ประกอบที่กำหนด ส่งผล
ให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ รู้จัก
การแยกแยะข้อมูล การพิจารณาหาเหตุผล
ความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลที่ศึกษา ขั้นที่ 4
วิเคราะห์ข้อมูล เป็นขั้นที่ส่งเสริมให้นักเรียนนำข้อมูล
จากแหล่งข้อมูลที่ศึกษา มาแยกแยะสาระสำคัญของ
ข้อมูลตามลักษณะของการคิดวิเคราะห์
โดยให้นักเรียนตอบคำถามตามหลักการ 5 W 1 H
ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำอย่างไร
เรียงลำดับเหตุการณ์ และบอกคุณลักษณะสำคัญ
ของเรื่องราวที่ศึกษา ส่งผลให้นักเรียนได้ฝึก
และแสดงออกถึงการคิดวิเคราะห์ตามแนวคิดของบลูม
ที่ปรับปรุงใหม่ คือ วิเคราะห์ความแตกต่าง
เป็นการบอกแหล่งข้อมูลที่นำเชื่อถือและสรุป
สาระสำคัญของข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่ต่างกัน
วิเคราะห์การจัดการ เป็นการเชื่อมโยงความสัมพันธ์
ของข้อมูล เรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่องราว วิเคราะห์
คุณลักษณะ เป็นการพิจารณาเรื่องราวที่ศึกษาและสรุป
คุณลักษณะเด่นของเรื่องราวที่ศึกษาอย่างมีเหตุผล
ขั้นที่ 5 สรุปข้อเท็จจริง เป็นขั้นที่ส่งเสริมให้นักเรียน
นำข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่ศึกษาและนำเชื่อถือ

มาอภิปรายในกลุ่ม ร่วมกันวิเคราะห์และสรุปเรื่องราว
ที่ศึกษาตามข้อเท็จจริงอย่างมีเหตุผล ส่งผลให้นักเรียน
ได้ฝึกทักษะการฟัง การแสดงความคิดเห็นของตน
ในกลุ่มเพื่อน การนำคำตอบของเพื่อนในกลุ่ม
มาวิเคราะห์ คิดสรุปเป็นความคิดรวบยอดสร้างเป็น
องค์ความรู้ร่วมกัน และนำมาเรียบเรียงเขียนอธิบาย
เป็นคำตอบตามข้อเท็จจริงอย่างมีเหตุผล ขั้นที่ 6
นำเสนอข้อมูลที่ค้นพบ เป็นขั้นที่ส่งเสริมให้นักเรียน
นำเสนอผลงานของกลุ่มที่หน้าชั้นเรียน ส่งผล
ให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการพูด นำเสนอผลงาน
การสืบค้นตามประเด็นหัวข้อศึกษามบนพื้นฐาน
ของความรู้ที่มีเหตุผล

เมื่อนักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนกิจกรรม
การสอน ทั้ง 6 ขั้นตอน ทำให้นักเรียนได้รับการฝึก
ปฏิบัติและพัฒนาให้เป็นผู้รู้จักคิดอย่างต่อเนื่อง
จนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ทั้งนี้
เพราะวิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นวิธีสอนที่มีขั้นตอน
การสอนที่ส่งเสริมการคิดอย่างชัดเจน และยังเป็นวิธี
ที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติทักษะที่สำคัญ
อีกหลายประการ เช่น การสังเกต การรวบรวมข้อมูล
การจำแนก การฟัง การอ่าน การเขียน และการพูด
จึงส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์
สูงขึ้น ดังที่ ทศนัย (2545) กล่าวว่า การสอนด้วยวิธีการ
ทางประวัติศาสตร์จะส่งผลให้ผู้เรียนมีเหตุผล ทำงาน
มีระบบ และมีทักษะที่สำคัญ ได้แก่ การสังเกต
การบันทึก การพูด การฟัง การอ่าน การเขียน การคิด
การสืบค้น การวิเคราะห์ และการสังเคราะห์
สอดคล้องกับงานวิจัยของ สูดรัก (2548) ที่ได้ศึกษา
การเปรียบเทียบผลการพัฒนาความคิดวิเคราะห์
ของนักเรียนที่สอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์
เรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นปัตตานีในรายวิชาศ 41101
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนทุ่งยางแดง
พิทยาคม จังหวัดปัตตานีผลการวิจัยพบว่า ผลการพัฒนา
ความคิดวิเคราะห์โดยใช้แบบทดสอบใบงานนักเรียน
มีพัฒนาความคิดวิเคราะห์สูงขึ้นโดยเฉลี่ยครั้งละ 0.89

1.2 การนำคำถามพัฒนาการคิดวิเคราะห์ตามแนวคิดของบลูม และการตั้งคำถามโดยใช้เทคนิค 5W 1H มาใช้ในการจัดกิจกรรมการสอนร่วมกับวิธีการทางประวัติศาสตร์ทั้งในระหว่างเรียนและกำหนดไว้ในใบงาน เป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่ช่วยพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนให้สูงขึ้น เพราะคำถามพัฒนาการคิดวิเคราะห์ตามแนวคิดของบลูมและคำถามโดยเทคนิค 5W 1H เป็นคำถามที่ช่วยกระตุ้นความคิดของนักเรียนให้คิดค้นหาคำตอบที่ต้องการอย่างจริงจังอีกทั้งยังเป็นคำถามที่มีจุดมุ่งหมายส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักแยกแยะสาระสำคัญของข้อมูลที่สืบค้นอย่างเป็นลำดับขั้นตอน และชัดเจน ดังที่ชัยวัฒน์ (2553 ก) กล่าวว่า คำถามมีความสำคัญมากในการช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทางความคิด คำถามจะทำให้ผู้เรียนมีแง่มุมความคิดที่แปลกใหม่ เกิดการอภิปรายอย่างกว้างขวางนำไปสู่ความเข้าใจ และเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพร (2552) ที่ศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้เทคนิคคำถาม เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโป่งนก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความสามารถด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ หลังการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบใช้เทคนิคคำถาม เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ในภาพรวมทุกองค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์สูงกว่าก่อนเรียน โดยสูงขึ้นคิดเป็นร้อยละ 28.41

2. จากผลที่พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์หลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 80 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อ 2 และข้อ 3 ทั้งนี้เนื่องจาก

การสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามเป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมการสอนที่มีขั้นตอนเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ เป็นผู้ลงมือสืบค้นข้อมูล และค้นพบข้อมูล ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง มีขั้นตอนที่สำคัญ 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 กำหนดปัญหา เป็นขั้นที่นักเรียนกำหนดหัวข้อศึกษา โดยอาศัยข้อมูลจากการสังเกตและการจำแนกข้อมูลจากสื่อ ขั้นที่ 2 ค้นคว้ารวบรวมหลักฐาน เป็นขั้นที่ให้นักเรียนศึกษาทำความเข้าใจข้อมูลที่ศึกษาด้วยตนเอง ขั้นที่ 3 วิเคราะห์หลักฐาน เป็นขั้นที่ให้นักเรียนจำแนกแหล่งข้อมูลที่ศึกษา ขั้นที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูล เป็นขั้นที่นักเรียนจำแนกสาระสำคัญของข้อมูลตอบคำถาม โดยใช้คำถามหลักการ 5W 1H เรียงลำดับเหตุการณ์ และบอกคุณลักษณะสำคัญของเรื่องราวด้วยตนเอง ขั้นที่ 5 สรุปข้อเท็จจริง เป็นขั้นที่ให้นักเรียนสรุปคำตอบ และขั้นที่ 6 นำเสนอข้อมูล เป็นขั้นที่ให้นักเรียนนำเสนอผลงานที่ได้จากการสืบค้นและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

เมื่อนักเรียนมีบทบาทและมีส่วนร่วมตามกระบวนการเรียนรู้ของวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามทั้ง 6 ขั้นตอน จึงเป็นเหตุผลทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ มีความรู้ความเข้าใจในบทเรียน และสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์สูงขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2551) ที่ได้อธิบายว่า วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นกระบวนการในการแสวงหาข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ ซึ่งเกิดจากวิธีวิจัยเอกสาร และหลักฐานประกอบอื่นๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์บนพื้นฐานของความเป็นเหตุเป็นผล สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุตรัก (2548) ที่ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ของนักเรียนที่สอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นปัตตานี ในรายวิชา ส 41101 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โรงเรียนทุ่งยางแดงพิทยาคม จังหวัดปัตตานี ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูติมา (2551) ที่ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์และหลักฐานทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสามบ่อวิทยา อำเภอรือเสาะ จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์และหลักฐานทางประวัติศาสตร์สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์

ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามจะมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น หากครูเน้นให้นักเรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติ ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยแสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย

1.2 ก่อนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

วิชาประวัติศาสตร์ ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม ครูผู้สอนควรฝึกให้นักเรียนรู้จักตั้งคำถาม การแสวงหาคำตอบ การสรุปความ จะทำให้นักเรียนสามารถแสวงหาความรู้ได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.3 การจัดกิจกรรมการสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามที่มีต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ต้องยึดผู้เรียนเป็นสำคัญให้นักเรียนมีส่วนร่วม

ในทุกขั้นตอนของกิจกรรม โดยครูคอยชี้แนะ

และอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม

ส่งเสริมให้นักเรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง

กล้าคิดกล้าแสดงออก มีเหตุผล และสามารถนำไปใช้

ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการนำวิธีการทางประวัติศาสตร์

ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามไปใช้ศึกษาความสามารถ

ในการคิดวิเคราะห์กับประชากรในระดับชั้นอื่นๆ

เพื่อนำไปสู่การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียน

การสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์

ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาค้นคว้าที่เกิดจากการใช้

วิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม

กับตัวแปรอื่นๆ เช่น การวัดเจตคติของนักเรียน

ความคงทนในการเรียนรู้ เป็นต้น

2.3 ควรมีการนำวิธีการทางประวัติศาสตร์

ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามไปทดลองใช้สอนกับสาระ

การเรียนรู้อื่น

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนจาก มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. 2543. แนวทางการจัดการเรียน

การสอนประวัติศาสตร์แนวใหม่. กรุงเทพฯ:

คุรุสภาลาดพร้าว.

_____. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน. 2551. ตัวชี้วัดและสาระ

การเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา

ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตร

- แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ:
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
เฉลิม มลิลา. 2526. พฤติกรรมการสอนประวัติศาสตร์ 2.
กรุงเทพฯ: แสงจันทร์การพิมพ์.
ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. 2553 ก. เทคนิคการใช้
คำถาม พัฒนาการคิด. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ: สหมิตรพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
———. 2553 ข. สอนประวัติศาสตร์ให้เด็ก
มีความสุข สนุกคิด. กรุงเทพฯ: สหมิตรพรินต์
ติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง.
- ชุติมา ศิริวงศ์. 2551. การจัดการเรียนรู้
โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน
ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์และหลักฐาน
ทางประวัติศาสตร์. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตร
และการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
ทศนัย ไกรทอง. 2545. การสอนประวัติศาสตร์
ในยุคปฏิรูปการศึกษา. วารสารวิชาการ,
5(3). 13.
ทศยากรณ์ ภูมิดอนมิ่ง. 2551. ความรู้ความเข้าใจ
ในวิธีการทางประวัติศาสตร์และความคิดเห็น
เกี่ยวกับการนำวิธีการทางประวัติศาสตร์ไปใช้
ในการจัดการเรียนการสอนของครูสังคม
ศึกษา ระดับมัธยมศึกษา (ช่วงชั้นที่ 3 ถึง 4)
ในจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
วิชาสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
พิมพ์ ไตรยานุภาพ. 2552. การจัดการกิจกรรม
การเรียนรู้แบบใช้เทคนิคคำถามเพื่อพัฒนา
ทักษะการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโป่งนก
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 3.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา หลักสูตร และการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
ภพ เลหาไพบุญย์. 2542. แนวการสอนวิทยาศาสตร์.
พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม. 2551. รายงาน
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. อุดรธานี:
โรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม.
ลัดดา ศิลาน้อย และคณะ. 2553. การจัดการเรียน
การสอนประวัติศาสตร์ในเอกสารการสัมมนา
การจัดทำหลักสูตรสาระประวัติศาสตร์
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551 วันที่ 18-19 มีนาคม
พ.ศ. 2553. หน้า 17,84. ขอนแก่น:
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
วัชร่า เล่าเรียนดี. 2554. รูปแบบและกลยุทธ์การจัด
การเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด.
พิมพ์ครั้งที่ 7. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
วินัย พงศ์ศรีเพียร. 2543. ครูกับการเรียนการสอน
ประวัติศาสตร์ไทย ในคู่มือการจัดกิจกรรม
การเรียนการสอนประวัติศาสตร์:
ประวัติศาสตร์ไทยจะเรียนจะสอนกันอย่างไร.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา กรมการ
ศาสนา.
สนิท มหาโยธี. 2553. รูปแบบและเทคนิคการจัด
การเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด
ตามธรรมชาติวิชาประวัติศาสตร์. ในเอกสาร
ประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง
การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์
ตามมาตรฐาน/ตัวชี้วัด หลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 วันที่ 17-18
สิงหาคม พ.ศ. 2553, หน้า 15-18. อุดรธานี:

โรงเรียนอุดรพิชัยรักษ์พิทยา.

สมชาย วรภิเษมสกุล. 2553. แนวคิดเกี่ยวกับ
การเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์. ในเอกสาร
ประกอบการอบรมสัมมนาครูผู้สอน
สังคมศึกษา (ประวัติศาสตร์) วันที่ 29
มกราคม พ.ศ. 2553, หน้า 18-19.
อุดรธานี: สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาอุดรธานี เขต 2.

สุครัก แก้วระงับ. 2548. ผลการสอนด้วยวิธีการ
ทางประวัติศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนและการพัฒนาความคิดวิเคราะห์
เรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นปัตตานี
ในรายวิชา ส41101 สังคมศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 4 โรงเรียนทุ่งยางแดงพิทยา จังหวัด
ปัตตานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช.

สุภาพรรณ พวงจั่นเพชร. 2536. กิจกรรมการสอน
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
หน่วยประวัติศาสตร์สมัยกรุงศรีอยุธยา.
กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

อ่องจิต เมธยะประภาส. มปป. การสอนประวัติศาสตร์
ไทยในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สืบค้น
วันที่ 19 พฤษภาคม 2554 จาก <http://curric.net/elearning/mod/forum/discuss.php?d=58>.